

Motion till riksdagen

1988/89:Fi32

av Anita Johansson m.fl. (s)

med anledning av prop. 1988/89:47 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m.m.

Regeringens förslag innebär att den garanterade räntan höjs med 0,1 procentenheter för nybyggda hyres- och bostadsrättshus och att räntebidragen minskas med 300 milj. kr. i beståndet.

En rimlig utveckling av boendekostnaderna måste vara ett viktigt led i kampen mot inflationen. Debatten om hyrorna i valrörelsen har också skapat förväntningar om en lugn hyresutveckling och bibehållet stöd till boendet. Höstens hyresförhandlingar har enligt vad man hittills kunnat se inneburit hyreshöjningar som ungefär motsvarar den förväntade inflationen år 1989.

Det bör dock noteras att de träffade överenskommelserna inte tagit hänsyn till regeringens förslag vad beträffar nivån på den garanterade räntan. I de flesta avtal finns en omförhandlingsklausul, som nu kan komma att utlösas.

Vi finner det angeläget att regeringen med största uppmärksamhet följer utvecklingen av hyreskostnaderna såväl i det befintliga beståndet som i nyproduktionen. Den måste också inta hög beredskap för att kunna ingripa i den händelse hyresnivån stiger snabbare än den allmänna.

Regeringens ROT-program har inneburit att många av våra äldre bostäder har kunnat rustas upp. Fortfarande finns det dock stora upprustningsbehov kvar. En stor del av 50-talsbebyggelsen i allmännyttiga bostadsföretag har nu nått en ålder då det är dags att byta stammar m.m.

Detsamma gäller för många miljonprogramsområden som av flera skäl behöver förnyas.

Propositionens förslag att kraftigt reducera räntebidragen till statliga ombyggnadslån innebär uppenbar risk för att många hyresgäster och bostadsrätthavare, som börjat diskutera upprustningsarbeten, nu får vänta länge på att få sina hus ombyggda.

För hyresgäster betyder försämringen av de statliga lånen att de också förlorar det inflytande som är kopplat till dessa. Privata fastighetsägare kommer förmodligen i mycket liten utsträckning att utnyttja de statliga lånen.

Arbetet med att öka tillgängligheten till våra bostäder bromsas upp eftersom många fastighetsägare kommer att undvika bygglovspliktiga åtgärder. Endast de allra nödvändigaste underhållsåtgärderna kommer att utföras.

Ett särskilt problem i sammanhanget är åtgärder som kan sammanfattas under beteckningen tillgänglighetsfrämjande. Också dessa kan komma att äventyras. En viktig del är här installation av hissar i vissa äldre fastigheter.

Den arten av åtgärd bör fortsatt kunna främjas, t.ex. inom ramen för bostadsanpassningsstödet.

Mot. 1988/89
Fi32

För vissa miljonprogramsområden kan effekterna av försämringen av ombyggnadslånen till viss del kompenseras genom tilläggsån. Beroendet av tilläggsån är emellertid en osäker planeringsfaktor som försvårar samrådet i förnyelsearbetet. Rambegränsningen innebär också att det lätt blir den som kommer "först till kvarn" som kommer i åtnjutande av detta stöd.

Enligt propositionen är syftet med förslaget att begränsa ombyggnadsverksamheten. Föredraganden anför att förslaget inte nämnvärt kommer att påverka hyresläget. Men hyresgäster och bostadsrättshavare kan i många fall förväntas få försämringar på grund av minskat räntestöd till ombyggnad - antingen i form av höjda underhållskostnader eller genom att de får bo i dåligt underhållna bostäder.

Vad som i det föregående sagts i fråga om vaksamhet och beredskap från regeringens sida när det gäller kostnadsutvecklingen förtjänar att betonas också i detta sammanhang.

Riksdagen har för relativt kort tid sedan beslutat om åtgärder för att stimulera ombyggnaden av ålderdomshem. Insatserna därvidlag bedömdes som angelägna med hänsyn till behovet att förbättra boendekvalitéerna för de äldre som väljer ålderdomshem som boendeform. De nu föreslagna åtgärderna rimmar mindre väl med det nyss angivna beslutet. Enligt vår mening vore det rimligt att nuvarande regler också i fortsättningen får tillämpas i fråga om ombyggnad av ålderdomshem.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen begär att regeringen med största uppmärksamhet följer utvecklingen av boendekostnaderna och håller hög beredskap vad gäller åtgärder därvidlag,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta att räntestödet till ombyggnad av ålderdomshem fortsatt skall utgå enligt nu gällande regler,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om främjandet av hissinstallationer.

Stockholm den 16 november 1988

Anita Johansson (s)

Bo Forslund (s)

Åke Wictorsson (s)

Margareta Persson (s)

Håkan Strömberg (s)

Axel Andersson (s)